

مُلخَص رسالة:

«حقوقٌ دعت إليها الفطرة وقررتها الشريعة»

للعلامة: محمد بن صالح العثيمين \$

Хулосаи паё:

Ҳуқуқҳое ки фитрат онро талаб кардааст ва аз ҷониби шариат таъйд карда шудааст
Муҳаммад ибн Солиҳ Ал-Усаймин
(раҳимаҳуллоҳ)

Забон:	Арабӣ – Тоҷикӣ	العربية - الإنجليزية	اللغة:
Минтақаҳои мавриди ҳадаф бо забони:	المناطق المستهدفة باللغة:
Тарҷума:	ترجمة:
Баррасӣ:	Шуъбай илмии Институти Суннат	القسم العلمي بمعهد السنة	مراجعة:
Назоратчи:	Доктор Ҳайсами Сарҳон	د. هيثم سرحان	إشراف:
Нусха ва сол:	Аввал – ۱۴۴۳ Ҳичри	الأولى - ۱۴۴۳ هـ	النسخة والسنة:

الطبعة الأولى

الحقوق متاحة لكل مسلم ومسلمة

الرجاء التّواصل على: islamtorrent@gmail.com

فسح وزارة الإعلام

Ҳаққи аввал: Ҳаққи Аллоҳ таоло

Инки Аллоҳи якто ва бе ҳамторо ибодат куни, ва бандай хоксор ва фрутани дар баробари ӯ боши, ва аз ӯ фармон бибари ва аз онҷи маън фармудааст бипарҳези ва суханонаш ро бовар куни.

Ин Эътиқоди намунавӣ, ва Имони ростин ва аъмоли шойста ва самарбахш аст.

Ақидаи ки бар пой муҳаббат ва таъзим ки самараш ихлос ва рости, ва пойбанди ва истиқомат бар кирдори неку аст.

الحقُّ الأوَّل: حقُّ الله تعالى

أن تعبدَه وحده لا شريك له، وتكون عبدًا مُتذللًا خاضعًا له، مُمتثلًا لأمره، مُجتنبًا لنهيه، مُصدِّقًا بخبره.

عقيدةٌ مُثلى، وإيمانٌ بالحقِّ، وعملٌ صالحٌ مُثمرٌ.

عقيدةٌ قوامها: المحبة والتَّعظيم، وثمرتها: الإخلاص والمُثابرة.

Ҳаққи Дуюм: Ҳаққи Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам

Эҳтиром ва бузург шуморидане ки арзандай он мебошад, ва дури кардан аз зиёда рави дар ҳаққашон ё камбуди кардан дар ҳаққашон.

Ва боваркардани он хабарҳое ки аз корҳой гузашта ва оянда хабар медиҳад.

Ва ба чо овардани фармонҳояш, ва дури чустан аз онҷизҳоеки маън ва сарзаниш карда аст, ва Имон доштан ба онки роҳнамоӣҳояш беҳтарин мебошад, ва аз шарият ва суннаташ дифоъ кард.

الحقُّ الثَّاني: حقُّ رسول الله ﷺ

توقيره، واحترامه، وتَعْظيمه؛ التَّعظيمُ اللَّائقُ به، من غير غُلُوٍّ ولا تقصيرٍ.

وتصديقُه فيما أخبر به من الأمور الماضية والمستقبله، وامتثالُ ما به أمر، واجتناب ما عنه نهى وزجر، والإيمانُ بأنَّ هديَه أكملُ الهدى، والدِّفاعُ عن شريعته وهديه.

Ҳаққи сеюм: ҳуқуқи падару модар

Онҳоро иззату эҳтиром кардан бо некӣ кардан ба онҳо дар гуфтор ва амал, бо пул ва чисм ва риояи фармони онҳо ки дар он нофармонӣ кардан аз Аллоҳ набошад ва на зиёне бар ту бошад.

الحقُّ الثَّالث: حقُّ الوالدين

أن تبرَّهما، وذلك بالإحسان إليهما قولًا وفعالًا، بالمال والبدن، وتمتثل أمرهما في غير معصية الله، وفي غير ما فيه ضررٌ

عليك.

Ҳаққи чаҳорум: Ҳаққи Фарзандон

(¹) Тарбияте ки иборат аз парвариши дин ва ахлоқ онон, ба он намуде ки дар заминаи дин ва ахлоқ вазъияти хуб ва шойста дошта бошад.

(²) Ва нафақа кардан болой онҳо бидуни зиёдагари ва камбудигари.

(³) Дар ҳадя ва хайрия ҳеч як аз онҳоро бар дигарашон бартарӣ надошта бошад.

الحقُّ الرَّابِعُ: حقُّ الأولاد

(١) التَّربِيَّة؛ وهي تنمية الدِّين والأخلاق في

نفوسهم، حتَّى يكونوا على جانبٍ كبيرٍ من ذلك.

(٢) أن يُنفَق عليهم بالمعروف، من غير إسرافٍ ولا تقصيرٍ.

(٣) ألا يُفضَّل أحدٌ منهم على أحدٍ في العطايا والهبات.

Ҳаққи панҷум: Ҳаққи хешовандон

To uphold ties of kinship with kindness by using your social position, physical efforts to benefit them, and financially depending on how close and needy they are.

الحقُّ الخامس: حقُّ الأقارب

أن يصل قريبه بالمعروف؛ ببذل الجاه، والنَّفَع البدنيِّ، والنَّفَع الماليِّ بحسب ما تتطلَّبه قوَّة القرابة والحاجة.

Ҳаққи шашум: Ҳаққи зану шавҳари

Бо хамдигар меҳрубона зиндагӣ кардан ва ҳаққи ба у вобастаро бо камоли таҳаммул ва осонӣ додан, ва кашол надодан.

Аз ҳуқуқҳои зан бар шавҳараш: ба ӯ таъмини ғизо, нӯшидан, пӯшок, манзил ва дигар корҳои, ки ба он вобаста аст, ба ҷо оварад ва дар миёни занҳо адолатпарвар бошад.

Аз ҳаққҳои шавҳар бар занаш: итӯбати

الحقُّ السَّادس: حقُّ الزَّوجين

أن يعاشر كلَّ منهما الآخر بالمعروف، وأن يبذل الحقَّ الواجب له بكلِّ سماحةٍ وسهولةٍ، من غير تكرُّهٍ لبذله ولا مُماطلةٍ.

من حقوقِ الزَّوجة على زوجها: أن يقوم بواجب نفقتها من الطَّعام والشَّرَاب والكسوة والمسكن وتوابع ذلك، وأن يعدل بين

ӯ дар корхое, ки нофармонии Аллоҳ набошад ва дар роз ва молаш ҳифзаш кунад ва коре накунад, ки лаззати ӯро барбод диҳад.

الزَّوجَات.

من حقوق الزوج على زوجته: أن تطيعه في غير معصية الله، وأن تحفظه في سرّه وماله، وألاّ تعمل عملاً يضيّع عليه كمال الاستمتاع.

Ҳаққи Ҳафтум: Ҳаққи ҳокимон ва зери дастҳояшон

Ҳаққи ҳокимон бар зери дастонашон: иҷрои амонате, ки Аллоҳ таъоло бар онон воғузур кардааст ва бар онон воҷиб кардааст; Аз панду насихат додан ба мардумашон ва ба пеш буданашон ба роҳи дурусте ки манфиати дунё ва охиратро кафолат медиҳад, бо пайравӣ ба роҳи муъминон.

Ҳаққи ҳокимон болои зери дастҳояшон инҳоянд: ба онҳо панду насихат додан, ба онҳо ёдоварӣ кардан агар фаромӯш ва бе парвоги кунанд, ва дар ҳаққашон дуъо кардан агар аз ҳақ дур шаванд, ва ба фармони ки дар он нофармонӣ аз Аллоҳ таоло набошад итоат кардан, ва ёрӣ додан ба онҳо.

الحقّ السَّابع: حقّ الولاة والرّعيّة

حقوق الرّعية على الولاة: أن يقوموا بالأمانة التي حمّلهم الله إيّاها، وألزمهم القيام بها؛ من النّصح للرّعيّة، والسّير بها على النّهج القويم الكفيل بمصالح الدّنيا والآخرة، وذلك باتّباع سبيل المؤمنين.

حقوق الولاة على الرّعيّة فهي: النّصح لهم فيما يتولّاه الإنسان من أمورهم، وتذكيرهم إذا غفلوا، والدّعاء لهم إذا مالوا عن الحقّ، وامتنال أمرهم في غير معصية الله، ومُساعدتهم.

Ҳаққи Ҳаштум: Ҳаққи ҳамсоягон

Ҳамсоя: ӯ касест, ки дар хона ба шумо наздик аст, ва ба қадри имкон ба ӯ аз пулу молва ба ончизе ки тавоно ҳасти дасти ёрӣ дароз кардан, ва ба ӯ муомилаи нек кардан, ва аз озори лафзӣ ва кирдори ношоиста парҳез кардан.

(¹)Агар дар насаб ба шумо наздик бошад ва мусалмон бошад; ӯ се ҳақ дорад: ҳаққи ҳамсоягӣ, ҳаққи

الحقّ الثّامن: حقّ الجيران

الجار: هو القريب منك في المنزل، يُحسِن إليه بما استطاع من المال والجاه والنّفْع، ويكفّ عنه الأذى القوليّ والفعليّ.

(¹) إن كان قريباً منك في النّسب وهو مسلم؛ فله ثلاثة حقوق: حقّ الجوار، وحقّ القرابة،

хешовандӣ ва ҳаққи ислом.

(۲) Агар мусулмон бошад ва хешу табори наздик надошта бошад; ӯ ду ҳақ дорад: ҳаққи ҳамсояғӣ ва ҳаққи ислом.

(۳) Ва инчунин агар хешованд бошад, ва мусалмон набошад, ӯ ду ҳақ дорад: ҳаққи ҳамсояғӣ ва ҳаққи хешутаборӣ.

(۴) Агар мусалмон набошад дур бошад, як ҳақ дорад: ҳаққи ҳамсояғӣ.

وَحَقُّ الْإِسْلَامِ.

(۲) إِنْ كَانَ مُسْلِمًا وَلَيْسَ بِقَرِيبٍ فِي النَّسَبِ؛

فَلَهُ حَقَّانِ: حَقُّ الْجَوَارِ، وَحَقُّ الْإِسْلَامِ.

(۳) وَكَذَلِكَ إِنْ كَانَ قَرِيبًا وَلَيْسَ مُسْلِمًا؛ فَلَهُ

حَقَّانِ: حَقُّ الْجَوَارِ، وَحَقُّ الْقَرَابَةِ.

(۴) إِنْ كَانَ بَعِيدًا غَيْرَ مُسْلِمٍ فَلَهُ حَقٌّ وَاحِدٌ:

حَقُّ الْجَوَارِ.

Ҳаққи нуҳум: Ҳаққи тамоми мусалмонон

Ба монанди: Салом додан ва чун туро бихонад, ҷавоб диҳӣ, агар талаби насихат кунад, насихаташ куни, агар атса занад ва алҳамдулиллоҳ гӯяд барояш ярҳамукаллоҳ гуй, ва агар бемор шавад зиёраташ куни, ва бади мурданааш ба ҷанозааш рави ва аз паси тобутааш рафтани, ва ба ӯ зарар нарасони.

Ҳаққи мусалмон бар мусалмон бисёр аст ва маънои фарогири он метавонад ин сухани он ҳазрати Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва саллам бошад: «Мусулмон бародари мусалмон аст». Зеро вақте ки талаботи ин бародариро бачо ори, саъй кун ки тамоми некиро барои ӯ куни ва аз чизе, ки ба ӯ зиён мерасонад, дури бигири.

الحقُّ التَّاسِعُ: حَقُّ الْمُسْلِمِينَ عَمُومًا

منها السَّلَامُ، وَأَنْ تَجِيبَهُ إِذَا دَعَاكَ، وَأَنْ تَنْصَحَهُ إِذَا اسْتَنْصَحَكَ، وَأَنْ تَشْمِتَهُ إِذَا عَطَسَ فَحَمَدَ اللَّهَ، وَأَنْ تَعُودَهُ إِذَا مَرَضَ، وَأَنْ تَتَّبِعَهُ إِذَا مَاتَ، وَأَنْ تَكْفَى الْأَذَى عَنْهُ.

حقوق المسلم على المسلم كثيرة، ويمكن أن يكون المعنى الجامع لها هو قوله ﷺ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ»؛ فَإِنَّهُ مَتَى قَامَ بِمُقْتَضَى هَذِهِ الْأُخُوَّةِ اجْتَهَدَ أَنْ يَتَحَرَّى لَهُ الْخَيْرَ كُلَّهُ، وَأَنْ يَجْتَنِبَ كُلَّ مَا يَضُرُّهُ.

Ҳаққи даҳум: Ҳаққи ғайри мусалмонон

Воҷиб аст болой ҳоқим мусалмонон ки бояд аз рӯи ҳукми ислом болояшон дар нафсашон, ва молҳояшон ва номусашон ҳукм кунад ва болояшон ҷазой муъаян шуда аз тарафи ислом ро ҷорӣ кунад он чизе ки онҳо ҳаром

الحقُّ العاشر: حَقُّ غَيْرِ الْمُسْلِمِينَ

يَجِبُ عَلَى وَلِيِّ أَمْرِ الْمُسْلِمِينَ أَنْ يَحْكُمَ فِيهِمْ بِحَكْمِ الْإِسْلَامِ فِي النَّفْسِ وَالْمَالِ وَالْعَرَضِ، وَأَنْ يُقِيمَ الْحُدُودَ عَلَيْهِمْ فِيمَا يَعْتَقِدُونَ تَحْرِيمَهُ،

мешуморанд, ва ҳиямояташон аз зулм
вочиб аст, ва аз озорашон даст кашад.

Онҳо бояд аз мусалмонон бо либос фарқ
кунанд ва набояд дар Ислом ҳеҷ расму
ойинҳои дини худро нишон надиханд;
Мисли занг ва овехтани салиб.

ويجب عليه حمايتهم وكف الأذى عنهم.

ويجب أن يتميَّزوا عن المسلمين في اللباس،

وَألا يُظهروا شيئاً مُنكَراً في الإسلام، أو شيئاً

من شعائر دينهم؛ كالتَّاقوس، والصَّليب.

